

بانوی آفتاب

پژوهشی در رمانه و زندگی حضرت زینب علیها السلام

دکتر مرصیه محمدزاده

بانونی آفتاب

پژوهشی در زمانه و زندگی حضرت زینب علیها السلام

تألیف: مرضیه محمدزاده

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۱

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: پرنوشین

چاپخانه: نگارش

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۳۹۷ - ۸۲۸ - ۰

تلفن و نمابر: ۷۷۲۴۹۸۸ - ۷۷۲۴۹۱۳ (+۹۸۲۵۱)

قم، صندوق پستی: ۱۱۵۲ - ۳۷۱۳۵

www.Dalilema.com

Dalilema@yahoo.com

پیامک: انتشارات ۱۰۰۰۷۷۴۴۹۸۸

انتشارات دلیل ما

مراکز پخش:

- ۱) قم، خیابان صفائیه، روبروی کوچه ۲۸، پلاک ۷۵۹، فروشگاه دلیل ما، تلفن ۷۷۳۷۰۰۱ - ۷۷۳۷۰۱۱
- ۲) تهران، خ انقلاب، خ فخرراری، فروشگاه دلیل ما، پلاک ۶۱، تلفن ۶۶۴۴۴۱۴۱
- ۳) مشهد، چهارراه شهداء، ضلع شمال باغ نادری، کوچه شهید خوراکیان، مجتمع تجاری گنجینه کتاب، طبقه اول، فروشگاه دلیل ما، تلفن ۵ - ۲۲۳۷۱۱۴

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

محمدزاده، مرضیه، ۱۳۳۷ -
بانونی آفتاب: پژوهشی در زمانه و زندگی حضرت زینب علیها السلام /
مرضیه محمدزاده.

مشخصات نشر

قم: دلیل ما، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری

۲۶۰ص.

شابک

978-964-397-828-0

وضعیت فهرست نویسی

فیفا

عنوان دیگر

پژوهشی در زمانه و زندگی حضرت زینب علیها السلام

موضوع

زینب علیها السلام بنت علی علیه السلام، ۶ - ۶۲ ق.

رده بندی کنگره

۱۳۹۱ ۲۷۴ ۹ م ز/ ۵۲/ ۲ BP

رده بندی دیویی

۲۹۷/ ۹۷۴:

شماره کتابشناسی ملی

۲۹۰۰۶۱۳:

تقدیم به :

پیام آور نهضت امام حسین علیه السلام

عقیله بنی هاشم

صدیق صغری

بدیل زمرای اظهر سلام الله علیها

عصاره الزاده

قله معرفت

مظهر عشق و شکیبایی

ملجأ درماندگان

شیر زن کریمه

حضرت زینب کبری سلام الله علیها

فهرست مطالب

پیش گفتار	۱۳

فصل اول: تولد تا اسارت / ۲۱

بخش اول: برآمدن (تلاکو نور)	۲۳
ولادت	۲۴
کُنیه و القاب	۲۵
مربیان	۲۶
درسوگ رسول الله ﷺ	۲۸
فقدان مادر	۲۸
همسر و فرزندان	۳۱
بخش دوم: برتری‌ها (فضایل)	۵۱
عبادت	۵۲
علم و دانش	۵۳
جهاد	۵۴
فصاحت و بلاغت	۵۶
بخش سوم: آزمودگی	۵۹

۶۰	با پدر .....
۶۷	با برادرش امام حسن علیه السلام .....
۷۹	بخش چهارم: شکوفایی .....
۷۹	دوران معاویه .....
۸۲	حکومت یزید .....
۸۳	همراه کاروان (مدینه تا کربلا) .....
۹۱	چرایی ترکیب کاروان .....
۹۴	آخرین منزل .....
۹۹	شب آخر .....
۱۰۴	روز دهم .....

فصل دوم: اسارت تا رحلت / ۱۲۷

۱۲۹	بخش اول: عصر روز دهم .....
۱۴۳	بخش دوم: طلوعی دیگر .....
۱۴۴	بازار کوفه .....
۱۵۰	مجلس عبیدالله .....
۱۵۵	بخش سوم: ذلت ظلمت .....
۱۵۸	مجلس یزید .....
۱۶۹	مسجد شام .....
۱۷۵	بخش چهارم: دیار آشنا .....
۱۷۵	در راه مدینه .....
۱۸۰	ورود به مدینه .....
۱۸۷	بخش پنجم: بلوغ نطفه ها .....
۱۸۸	حرّه واقم .....

۱۸۹	ویرانی کعبه
۱۹۰	مرگ یزید
۱۹۰	قیام تواین
۱۹۲	قیام مختار
۱۹۳	سقوط بنی امیه
۱۹۵	بخش ششم: خزان و بهار
۱۹۵	مزار حضرت (نشان دوست)
۲۰۵	بخش هفتم: اعقاب و نسب

نمایه ها / ۲۱۱

۲۱۳	نمایه آیات
۲۱۵	نمایه روایات
۲۱۷	نمایه اشعار عربی
۲۱۹	نمایه اشعار فارسی
۲۲۰	نمایه اشخاص
۲۲۸	نمایه وقایع
۲۳۰	نمایه خاندان، قبایل، فرق و مذاهب
۲۳۳	نمایه اماکن جغرافیایی
۲۳۷	نمایه کتب
۲۴۳	فهرست منابع و مآخذ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الصلوة والسلام على فاطمة وأبيها وبعليها
وآلها وأئمتها والسير المستودع فيها

سرکار عالیہ خانم دکتر مرضیہ محمدزادہ بانوی فرهیخته و صالحہ‌ای است که عنایات خاص الہی شامل حال ایشان شدہ و زندگی علمی خود را با پرتوافشانی اشعہ تابناک خورشید فروزان ولایت حضرت اباعبدالله الحسین سلام اللہ علیہ و معجزہ ابدی عاشورا قرین ساختہ‌اند، طوبیٰ لها و حسن ما ب. بہ جز کتاب حاضر، از ایشان کتاب‌های ارزشمند دیگری در معرفی شہدای عاشورا و نیز ادبیات عاشورا و تأثیرات آن در فرہنگ اسلامی منتشر گردیدہ است. سرکار مؤلف از روی حسن ظن نسبت بہ حقیر، خواستند کہ اینجانب مقدمہ‌ای بر اثر حاضر ایشان، «بانوی آفتاب» بنگارم، بانویی کہ آفتاب از درخشش روی او در محاق شد و آسمان از بلندای قامتش در حجاب شد، فرزند مہر و ماہ، و سلالہ خاتم انبیاء، گویی این امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (صلوات اللہ و سلامہ علیہ) است کہ معادن حکمت و خرد در قالب زبرجد و یاقوت کلامش خودنمایی می‌کند یا روح طہارت و کرامت سبط اکبر امام مجتبیٰ است کہ بہ تجلی درآمده و یا در یک کلام این خود، نفس طیب فخر اولاد بشر سلطان سریر محبت حضرت اباعبدالله الحسین علیہ السلام کہ کاروان پویندگان طریق کمال را بہ سر

یکی از شگفت‌آورترین تدبیرهای امام حسین (علیه السلام) در انقلاب بزرگش، همراه نمودن زینب (علیه السلام) و سایر زنان اهل بیت بود. حضرت می‌دانست چه سختی‌ها و مصائبی بر آنان در این سفر فرو خواهد آمد همانگونه که به نقش محوری آنان در تکمیل نهضت و روشنگری‌های آنان در تبیین خون‌فشانی‌ها و نشر اصول و اهداف نهضت واقف بود. دکتر احمد صبحی در این زمینه می‌گوید: حسین (علیه السلام) نپذیرفت که بدون اهل بیتش راهی این پیکار شود، چرا که می‌خواست خاندانش از نزدیک شاهد اعمال غیر دینی و غیر انسانی دشمنان باشند و اهدافش همراه خونش در کربلا بر زمین نماند و دشمنان نتوانند با انواع تهمت‌ها و با از بین بردن شاهد عادل صحنه، حرکت او را لوث نمایند.^۱

زنان اهل بیت سکون و خمودی جامعه عصر اموی را در هم شکستند و هیبت حاکمان را فرو ریختند و باب جهاد و انقلاب را گشودند.

زینب (علیه السلام) یاور امام حسین (علیه السلام) بود و امام در مسیر حرکت به کربلا با سخنان و توصیه‌هایی خواهرش را برای مسئولیت خطیر و بسیار بزرگی که پس از شهادتش بر عهده داشت، آماده‌تر می‌کرد. امام می‌کوشید تا به تدریج زینب (علیه السلام) را برای رویارویی با حوادث ناگوار آینده آماده سازد. اگر چه سال‌ها پیش از واقعه عاشورا، خبر شهادت برادرش را از زبان جد، پدر، مادر و برادرش امام حسن (علیه السلام) شنیده بود، اما شاید در آغاز سفر به عراق آن‌گونه که باید برای وی یقین کامل حاصل نشده بود که شهادت در این سفر است و آن حادثه اسفبار به همین زودی اتفاق خواهد افتاد.

بار نخست که زینب (علیه السلام) با خبر قریب الوقوع شهادت برادر رزبه‌رو گردید، در منزل حُرَیمیه بود و امام با گفتن «یا أختاهُ الْمَقْضِیُّ هُوَ کائِنْ»^۲ ای خواهر! هر آن چه مقدر است، انجام می‌شود، به طور ضمنی و تلویحی به خواهرش فهماند که حوادث ناگواری در این سفر در انتظار آنان است.

۱. السیدة زینب، ص ۲۰۹.

۲. بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۳۷۲.